

Začarana opica

(Po ogrski pripovedki)

V našem mestu je stanovala nekoč vdova, ki je imela sinčka z imenom Jurček. Mati je dala dečku nekega dne novčič in ga poslala z njim k trgovcu po sir. Med potjo se je Jurček igral z denarjem, ga metal v zrak in lovil; toda nenadoma je padel novec na tla, se zakotalil po tlaku in izginil v luknji kanalske mreže.

Deček se je zelo ustrašil in je pričel bridko jokati.

»Zakaj se jokaš?« ga je vprašal stražnik, ki je prišel pravkar mimo.

Jurček mu potoži svoje gorje.

»Če ni nič drugega, potem ti lahko pomagam,« mu reče stražnik, ki morda ni bil stražnik.

Prijel je Jurčka za roko in ga vodil po mestu skozi nešteto majhnih in ozkih ulic. Končno sta stopila skozi vrata stare in velike hiše, katere prostorno dvorišče je bilo natrpano z zaboji in starimi sodi. Na koncu dvorišča so bila železna vrata. Ta je odprl stražnik in rekel dečku:

»Tu, v tem skladišču je shranjeno vse, kar so ljudje kdaj izgubili. Star, slep mož straži te predmete, dal ti bo tvoj novčič nazaj.«

Stražnik se je odstranil. Jurček pa je stopil v dolgo, temno dvorano, kjer so ležale ob otemnelih in prašnih stenah izgubljene reči: dežniki, palice in površniki — sami predmeti, ki so jih ljudje kdaj pozabili.

Na dolgih mizah pa so bile razstavljene ure, srebrne, zlate in jeklene, in druge dragocenosti.

Na vsakem predmetu je bil pritrjen listek z imenom lastnika.

Jurček ni videl v prvi dvorani nobenega živega bitja. Stopil je v drugi prostor. Tam je bilo vse polno izgubljenih psov in mačk, celo konji in osli so bili vmes.

Tretja sobana je bila natrpana z igračkami, ki so jih izgubili otroci. Bilo je tam vse polno različnobarvnih žog, trobent in bobnov, punčk in skodelic za peščene potice. Jurček je poželjivo opazoval lepe igračke. Zlasti mu je ugajala kakor pest velika opica iz baržuna. Ta je lahko premikala svoje štiri noge in je celo kazala zobe. Okoli vratu je imela obešen listič, na njem pa je bilo zapisano ime lastnika: Pavel Danar. Ko je Jurček še opazoval opico, je začul kašljanje. V kotu sobe je sedel star mož z dolgo belo brado in temnozelenimi očali. Kazdil je iz pipe in pihal modre oblake v zrak.

Jurček je pristopil k njemu, se spoštljivo odkril in povedal, da je prišel po svoj izgubljeni novec.

»Pojdi v četrto sobo in si ga poišči,« mu je odvrnil stari mož.

V četrto dvorano je bil spravljen izgubljeni denar. Na dolgih mizah so stali lončeni krožniki, napolnjeni deloma z frankovci, deloma z zlatniki in srebrnim denarjem, z nikljastimi in bakrenimi novci.

Jurček je po dolgem iskanju vendar našel krožnik z listkom:

Jurčkov novčič.

»Ali si ga našel?« je vprašal stari mož.

»Dal« mu je odgovoril deček.

»Vzemi ga in kupi zanj sira, kakor ti je naročila mati!«

Jurček se je zahvalil starčku in je odšel.

Ko pa je stopal mimo male baržunaste opice, se je za trenutek ustavil.

tako velika kakor moška pest, je postala preko noči še enkrat tako velika.

Deček pa je moral zjutraj v šolo in ko je na večer spet poiskal opico, da bi se z njo igral, se je grozno prestrašil. Opica je bila že tako velika kakor majhen otrok. Jurček je po-

»Če bi bila ta opica moja!« je pomislil sam pri sebi. »Lahko bi jo vzel celo s seboj. Pavel Danar go-tovo več ne misli na izgubljeno igra-čko, stari mož pa ne vidi sem...«

Poškilil je tja k staremu možu. Ta je kadil v temnem kotu mirno iz svoje pipe. Jurček se je po prstih splazil k polici, vzel malo opico, jo vtaknil pod suknjo in je odhitel z utripajočim srcem iz skladišča...

Doma se je igral do večerje z zabavno opico, nato jo je vzel s seboj v posteljo in sladko zaspal.

Ko se je Jurček drugo jutro prebudil, je doživel veliko preseneče-nje. Opica, ki je bila včeraj komaj

grabil čudno igračo in jo nesel s tresočimi rokami v podstrešno izbo, da je ne bi videla njegova mati. V tej sobi so shranjevali stare, nepo-rabne reči in mati je le redkokdaj stopila vanjo. Deček je potisnil opi-co za omaro in jo pokril še s starim časopisnim papirjem. Ni se hotel več igrati z njo. Zvečer je Jurček zelo malo večerjal, in ko so ga spravi-li spat, dolgo časa ni mogel za-tisniti očesa. Premišljeval je, kako bi se iznebil opice, in je sklenil, da jo takoj drugi dan na skrivaj od-nese iz hiše in vrže na cesto.

Ko je prišel drugi dan iz šole do-mov, njegove mamice ni bilo doma. Srce mu je glasno bilo, ko je odprl

vrata podstrešne izbe in je previdno vtaknil glavo v temni prostor.

Videl je nekaj strašnega! Opica je zrasla že preko omare! Njena glava je gledala raz omaro, njene rdečkaste oči so potuhnjeno mežikale Jurčku in njena široka usta so bila raztegnjena v hudoben nasmeh.

Tretji dan se Jurček ni več upal pogledati v čumnato. Četrty dan mu je pa naročila mamica:

»Pojdi Jurček in prinesi mi staro, belo škatlo iz podstrešne sobe!«

Opica je zopet strahovito zrasla. Njene kosmate roke so bile tako dolge, da je z njima objela celo omaro. Sedela je z režečimi se zobmi in njene oči so se svetlikale kakor ogenj.

Jurček se ni upal povedati svoji materi ničesar o opici; bil je pa zelo bled in njegovi zobje so tako šklepetali od strahu, da ga je mati takoj spravila v posteljo.

Opica pa je bila vsak dan večja. Na koncu tedna je bila že tako ogromna, da je zavzela ves prostor v podstrešni izbi. Čepela je v temi in imela kakor sod veliko glavo, povešeno na prsi; njene oči so bile velike in okrogle kakor dvoje krožnikov za juho, njene velikanske roke so pa segale do vrat sobe.

Jurček pa je ležal medtem bolan v svoji sobi in je neprestano mislil, kaj se bo zgodilo, če bo stopila nekega dne njegova mati v izbo in videla njegovo tajnost. Govoriti o tem se pa le ni upal.

Nekega dne je zagledal na poti iz šole dečka, ki je tekel za drugim dečkom in ga klical:

»Pavel Danar, počakaj mž!«

»Pavel Danar? Tako se vendar imenuje lastnik moje opice,« je pomislil Jurček pri sebi.

Tekel je za obema in ju je kmalu došel.

»Kdo od vaju se piše Pavel Danar?« je vprašal.

»Jaz!« je odgovoril mlajši deček s plavimi lasmi.

»Ali nisi ti izgubil baržunaste opice?« je spraševal Jurček naprej.

Dečkove oči so se nenadoma zasvetile:

»O, seveda, pred dvema tednoma! Bila je to zelo lepa, majhna opica... Ali si jo morda našel?«

»Da, našel sem jo in če greš z menoj, ti jo lahko vrnem.«

Jurček je peljal plavolasega dečka s seboj v stanovanje.

»Opica je tamle notril« je rekel in pokazal na vrata podstrešne izbe.

»Pojdi jo iskat!« je prosil deček.

Jurček je strahoma odprl vrata in stopil previdno v kot k omari. Za njo je bilo kup časopisnega papirja in pod njim je ležala majhna opica iz baržuna. Bila je sedaj zopet tako velika kakor moška pest.

Jurček je z lahkim srcem izročil igračko Pavlu Danarju.

»Najlepša ti hvala!« je vzkliknil deček presrečno in odhitel z opico pod pazduho domov.

Jurčkova mati je prišla šele profi večeru domov. Pobožala je svojega dečka po mehkih licih in rekla smehljaje se:

»Danes pa, hvala Bogu, zopet dobro izgledaš! Tako sem se že bala zate!«